Luonnonvarakeskus

Asiantuntijalausunto

18.2.2019

Asia: Asiantuntijapyyntö / Komission kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevan EU:n strategian täytäntöönpanosta

Dnro: 329/00 00 02 00/2019

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

Asiantuntijalausunnon esittäjät: *Tutkimusprofessorit Jussi Uusivuori ja Pirjo Peltonen-Sainio*

Luken asiantuntijalausunto

Ilmastonmuutokseen sopeutumisen kysymykset kohdistuvat Suomessakin keskeisiin luonnonvara-aloihin, maa-, metsä-, riista-, kala- ja porotalouteen, sekä näiden heijastevaikutuksina elintarvike- ja metsäteollisuuteen, matkailuelinkeinoon sekä luonnon virkistyskäyttöön ja ympäristön suojeluun. Näiden sektoreiden kannalta on hyödyllistä, että ilmastonmuutokseen sopeutumista koordinoidaan ja ohjataan paitsi kansallisesti myös EU:n tason politiikassa ja talousarvioissa. EU-tason vaikuttamisen tärkeys kasvaa tulevaisuudessa ilmastonmuutoksen kansalliset rajat ylittävien vaikutusten lisääntyessä.

Komission kertomus ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevan EU:n strategian täytäntöönpanosta liikkuu varsin yleisellä tasolla ilman, että strategiaa arvioitaisiin konkreettisesti eri sektoreiden tai maantieteellisten alueiden näkökulmista. Tämä piirre heikentää kertomuksen käyttökelpoisuutta uuden sopeutumisstrategian laatimisessa. Kertomuksessa esiin tuotu havainto ilmastonmuutokseen sopeutumisen julkishyödykeluonteesta tarjoaa kuitenkin toimivan ja hyödyllisen lähtökohdan uudelle strategialle.

Luonnonvarakeskus teki Maa- ja metsätalousministeriön rahoittamana kattavan luonnonvara-alojen (maa-, metsä-, kala-, riista- ja porotalous) sopeutumistarpeiden kartoituksen. Sopeutumistarpeet olivat huomattavia ja eri aloja läpileikkaavia yhteisiä avainteemoja nousi esiin. Huomioiden toimialojen herkkyys ilmastonmuutoksen voimistamille säähaitoille ja todennäköisyys riskien toteutumiselle, tunnistettiin tärkeimmät ja kiireisimmät sopeutumistarpeet. Selvityksen tulokset on koottu raporttiin: *Sopeutumisen tila 2017 – Ilmastokestävyyden tarkastelut Maa- ja metsätalousministeriön hallinnon alalla*. Julkaisu löytyy: https://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/538722/luke-luobio_18_2017.pdf?sequence=1

Luonnonvarasektoreiden näkökulmasta tutkimuksellisen tietopohjan rakentamisessa ilmastonmuutokseen sopeutumisesta paikallisella, kansallisella ja EU:n tasolla korostuvat seuraavat tutkimusteemat:

1. Taloudellis-biologisten sektorikohtaisten ja ylisektoriaalisten politiikkamallien rakentaminen ja kehittäminen
2. Tauti- ja tuholaisriskeihin sekä haitallisiin vieraslajeihin varautuminen ja niiden negatiivisten vaikutusten minimoiminen
3. Säävaihteluun ja ääri-ilmiöihin varautuminen ja niiden aiheuttamien haittojen vähentäminen

Monitieteellistä datapohjaa hyödyntävät taloudellis-biologiset mallit mahdollistavat eri politiikkatoimien kustannustehokkuuden ja vaikutusten arvioimisen. Näihin liittyvän tiedon merkitys korostuu ilmastonmuutokseen sopeutumisessa 2020-luvulla. Ilmastonmuutos ja kansainvälinen kauppa altistavat luonnonvarat Suomessakin tauti- ja tuholaisriskeille sekä haitallisten vieraslajien leviämiselle. Näihin liittyvä tutkimus olisi edellytyksenä myös Eurooppa-tason seurantajärjestelmän luomiselle.